

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova az előfizetési pén-
sek hirdetések és min-
den a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitóléteben egy
sor közlésdíjja 50 fillér

Hirdetések jutu-
nyos áron vétetnek
fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROSHIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 korona
Félévre . . . 5 korona
Negyedévre 2 k. 50 fl.

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lapszemle rész
illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissz

Hivatalos közlemények.

2857—1901—ikt.

Hirdetmény.

Alólírott Szarvas nagyközség előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter f. évi 16062 sz. rendelete szerint az 1897. évi XXIII t.-cz. értelmében szervezett honvéd nevelő- és képző intézetek I. csoportjában az 1901—1902 iskolai év kezdetén (a honvéd főreáliskolában szeptember 1-én, a honvéd Ludovika akadémiában 21-én) 50, 50, részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetési hely fog betöltetni.

Ezen helyek közül esik:

a. a soproni honvéd főreáliskola I. évfolyamára:

20 teljesen díjmentes államköltséges hely

21 alapítványos hely, és

9 részben féldíjmentes, részben fizetési hely;

b. a budapesti honvéd Ludovika-Akademia

I. évfolyamára:

5 teljesen díjmentes államköltséges hely,

31 alapítványos hely és 14 részben féldíjmentes, részben fizetési hely.

A felvételt kérő folyamodványokat az illetékes honvédparancsnokságok útján a honvédelmi miniszterhez, a magánalapítványi helyekre pedig a bemutatásra jogosítottok f. évi május hó 15 ig kell beadni.

Részletesebb feltételeket magában foglaló pályázati hirdetmény a vármegye alispánjánál, a járási főszolgabíráknál és Gyula város polgármesterénél megtekinthető.

Szarvas, 1901. március hó 20 án.

Az előjáróság nevében:

JESZENSZKY,
jegyző.

MELIS,
bíró.

2857—1901—ikt.

Hirdetmény.

Szarvas nagy község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a honvédelmi m. kir. miniszter úrnak folyó évi 14339 számú rendelete folytán a cs. és kir. hadsereg fenn említett katonai nevelő- és képzőintézetében az 1901—1902-ik iskolai év kezdetén (a katonai tiszti árva fiúk nevelő intézetében és a katonai reáliskolákban szeptember 1-én, a katonai akadémiákban szeptember 21-én) mintegy 424 egész és féldíjmentes, a közös hadügyi tárczából javadalmazott kincstári, illetőleg alapítványi és fizetési hely fog betöltetni.

Ezen helyek közül esik:

34 hely a katonatiszti árva fiúk nevelő intézetére

20 hely a katonai alreáliskolák I-ső

10 hely " " II-ik

35 " " III-ik

15 " " IV-ik év-

folyamára.

130 hely a bécsújhelyi katonai Terézia akadémia és a bécsi katonai műszaki akadémia 1-ső évfolyamára.

A kincstári és fizetési helyekre vonatkozó pályázati folyamodványok az illetékes katonai parancsnoksághoz, az alapítványi helyre vonatkozó kérvények az alapítványi adományozóihoz 1901. évi május 15 ig nyújtandók be.

A részletesebb feltételeket magában foglaló pályázati hirdetmény a vármegye alispánjánál, a járási főszolgabíráknál és Gyula város polgármesterénél megtekinthető.

Szarvas, 1901. márcz. 20 án.

Az előjáróság nevében:

JESZENSZKY,
jegyző.

MELIS,
bíró.

20—901—kpv. Szarvas közs. közp. választm.

Hirdetmény.

Alólírottak Szarvas nagyközség központi választmányának a folyó évi április hó 15-én tartott ülésében 20/901 kpv. szám alatt hozott határozata értelmében ezennel közhírré tesszük, hogy az 1902-ik évi országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt f. évi május hó 5-től május hó 25-ig Szarvas község tanács termében lesz közzéadásra kitéve s hogy e névjegyzék ellen felszólalások május hó 5-től május hó 15-ig, észrevételek pedig május hó 16-tól 25-ig fogadhatnak el alólírott központi választmányi elnök által.

A reggeli 8 órától déli 12 óráig közzéadásra kitélt ideiglenes névjegyzék és felszólalások az 1874. évi XXX. t.-cz. 43. §. értelmében d. u. 2 órától 6-ig mindenki által lemásolhatók.

Kelt Szarvason, 1901. évi április hó 16-án.

A központi választmány nevében:

LISKA JÁNOS,
kpv. jegyző.

MELIS JÁNOS,
kpv. elnök.

A közvagyon kezelése.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat, melynek irányelveit ismertettük, még e nyár folyamán a parlament elé kerül. Sok üdvös változás van a javaslatban. Lenyesegeti a közigazgatási törvények és rendeletek vadhajtsait és gátat vet az irodai munka túlfeszítésének. Nemcsak a papírfogyasztás, a közhivatalnok dolga is kevesebb lesz, a mi pedig nem kicsiség; mert ma majd minden köztisztviselő azon panaszkodik, hogy nem bírja el a munkát és nem képes eligazodni a törvények és rendeletek útvesztőjén. És mert úgy se nemzeti erényünk, hogy a munka után valami erősen

TÁBOZA.

A csapodárok eredete.

Mese egy barna kis lánynak.

Irta: SÁRKÁNY IMRÉNÉ.

— Jer Ilonkám, mondá az oszlopos tornáczon ülő nagymama kedvenc unokájának; ülj ide szokott helyedre, a kis számlóra, hajtad fejecskédet az ölembe, majd mesélek neked, hamarabb el fog mulni ez az unalmas vasárnap délután, mint te szoktad mondani.

— Ó! milyen jó vagy te drága nagyanyus, úgy, kiolvastad a szememből, hogy ma nagyon szomorú vagyok ismét? de hogyan lennék bánatos? ma van Tarnay Arpád esküvője a gazdag Tily Marildal.

— Ne gondolj rá, galambom, hidd el nem érdemi tőled, akit oly rútul kijátszott; legyen boldog a nem szeretett feleség gazdag hozományával. Téged meg fog vigasztalni a kegyelmes Isten végtelen jósága. Bizzunk benne, édesem.

— Igen, nagymama, csak mesélj.

— Ezelőtt sok-sok ezer évvel még a tündérek is itt laktak a mi földünkön és együtt éltek testvéries egyetértésben az emberekkel, s nagyon szerették egymást.

— Szokásban volt, hogy minden kis leánynak egy tündérköt hivatkozott keresztanyának, a ki aztán az ellenáll-

hatatlanság bűvés hatalmát csökkolta keresztgyermeké piciny ajkaira; és így minden lányka olyan szép, olyan édes — kedvesen fejlődött, hogy a férfiaknak nagy gondot és sok bajt okozott a feleség választás. Hát még később, mikor a lánykák észrevették veszélyes hatalmukat, — kezdtek vele visszaélni, — s csupa szeszélyből, negédségből, úgy megkínították és bosszantották a szerencsétlen férfiakat, hogy sokan a halál karjaiban kerestek menedéket, vagy feledést.

Természetesen nagy olkoseredés és elégedetlenség támadt az egész világon, s mindenki a jó tündéreket okozta, őket tévo felelőssé a hű leányok és asszonyok könnyörtelen viselkedése és szívtelensége miatt.

A sok meg nem érdemelt panasz, egészen elszomorította a jó tündéreket s elhatározták, hogy tiúkos gyűlést hívnak össze, melyen tanácskozni fognak, miként lehetne a szomorú állapotokon segíteni.

De bármily titokban szervezkedtek is, a kíváncsi Hajnalka észrevette, hogy a tündérek valamire készülnek s elhatározta, hogy kihallgatja őket; keresztanyja varázsfátolába burkolta magát, — mely őt mindenki előtt látatlanná tette, és így könnyen bejutott a gyűlésozók közé.

Nagy lön azonban ijedelme a kíváncsi Hajnalkának, mikor megtudta, hogy a tündérek minden lánykától vissza akarják venni veszélyes ajándékukat, s helyébe a hallgatagság s szégyenlősség tulajdonságát fogják majd az elbizott s szívtelen leánykák között elhinteni.

azt remélve, hogy így a felháborodott kodélyek között, ismét helyreáll a béke és nyugalom. Arra senki sem gondolt, hogy még nagyobb bajnak vetik meg az alapját.

Hajnalka roppant megrémült, és hogy meg menthesse drága kincsét, — be sem várva a gyűlés végeredményét, kifutott a nagy rengeteg erdőbe, hől a sűrűség legelőrejtettebb zugában élt egy öreg remetésdék anyóka egészen egyedül, elzárva a világtól s nem törődve senki és semmivel. Hajnalka tudta merre van az anyóka háza, a ki szegény épen beteg volt, beszegődött hozzá és tökéletesen nyoma veszett.

Igy aztán nem tudhatta meg, hogy a tündérekirályné akinek rendkívül jó szíve volt, — még azzal enyhítette a szigorú büntetést, hogy minden igazán és hiven szerető lányka szemében meggyújtotta a tiszta, szűzies szerelem magasztos sugarát, mely sokszor vonzóbb a legragyogóbb szépség kábitó hatalmánál is. A jóságos királynét zajosan megéjeneztek, s minden tündér sietett, hogy a hozott határozatot érvényesíthesse.

Másnap minden lány és asszony tudta, hogy vége van korlátlan hatalmuknak s ezennel a férfiak is uralkodni fognak. Csak Hajnalkát feledték el, ő rá nem gondoltak a szorgoskodó tündérek. Most már mindenki azt hitte, hogy az előbbi nyugodt, boldog egyetértés tökéletesen helyre van állítva, pedig hát most kezdődött tulajdonképpen a veszedelem.

A teremés urai sokkal kegyetlenebbül bántak a hatalmukba került szívekkel, mint előbb a leányok, s

MÜHLE-féle MAGVAK,

n ö v è n y e k é s f à k mindenütt kitanóon tenyésznek.
Tessék az 1901 évi főrajegyzőket hozatni, melyet ingyen és bérmentve küld
Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító Temesvár.

törjük magunkat remélhető, hogy az így meg-
takarított munkát és időt köztisztviselőink a
közigazgatás tökéletesítésének fogják szentelni.

Az új törvénynek úgy is első sorban a
hatóság látja majd hasznát. De azért nem tagad-
hatjuk meg az elismerést azoktól, akik a köz-
igazgatási törvények és rendeletek sok fölös
csofrangját nagy fáradtsággal összehordták és
most kihányják a túlterhet az ablakon, mert
lehetővé akarják tenni, hogy közigazgatásunk
eddig döcögő szekere gyorsabb tempóban ha-
ladjon. E mellett azonban megmaradunk a nézet
mellett, hogy a mutatkozó elmérgesedett bajok
gyökere orvoslását, a tervezettnél is mélyebbre
ható újításoktól várjuk csupán.

Ilyen reformnak tartjuk a közvagyon keze-
lésének és a számvitelnek új törvényvel való
szabályozását.

Az államnak így kell gondolkoznia: Átve-
szem a megyei pénztárakat és a gyámpénztárakat
saját adóhivatalaim kezelésébe. Örködni fogok
magam, hogy embereim azokat hiven, lelkiismer-
relesen kezeljék. A vármegyei törvényhatóságok-
nak az alapokkal való rendelkezési jogát érintet-
len hagyom; a pénzeik gyümölcsözletésének
módja fölött ők határozzanak. Az alispánok és
árvaszékek utalványozzanak továbbra is. De
saját számvédimet bocsátom a megyék rendelkezésére, hogy a vagyonnak, a bevételeknek és
kiadásoknak törvényes, szabályszerű kezelését,
a vármegyei és községi pótdadók törvényes kivete-
lését ellenőrizzék, a főkönyveket vezessék, a
számadásokat a törvényhatóságoknak bemutassák,
a gyámoltak és gondnokoltak vagyonának keze-
lésére közvetlenül ügyeljenek, a gyámok száma-
dásait megvizsgálják; — a rendezett tanácsú
városok és községek költségvetésének és záró-
számadásának felülvizsgálásánál szakértőkül
segítségre legyenek, a városok és községek jöve-
delmei pontos elszámolására felügyeljenek. Szám-
vevőim kötelessége legyen örködni, hogy a
pénztárosok a közvagyonban hűségesen sáfár-
kodnak-e és a vagyonkezelésben nem történik-e
visszaélés? Én gondoskodom arról, hogy ha
az alispán, a városi tanács, vagy a község
előjárásága nem járnak el törvényesen és akár
egyesek, akár a köz érdeke ellen vétének, vagy
ha cselekvésükkel, mulasztásukkal a törvényeket,
szabályrendeleteket, megyebizottsági vagy község-

igy az elhárítottak képzelt bajok és szenvedések még
sűrűbben ismétlődtek.

Végre a szegény tündérek belátták, hogy seholgy
sem tudnak az emberek fájdalomai és boldogtalanságán
segíteni. Vissza költöztek a földről a szép Tündérországra.
Azóta csak elvélve kerül egy-egy tündér, erre a szegény
világra.

Évek múlva, egyszer, egy híres szivrabló vadász,
meglátta a rengetegben Hajnalkát. Csapodárnak hívták.
Nagyon megszerette a gyönyörű lánykát. Természetesen
azonnal meg akarta őt hódítani, — de bálmulva látta,
hogy most az egyszer vágya nem sikerül. Hajnalka
csak nevetett fáradozásain. Ez a kudarca nagyon bántotta
a győzelemhez szokott csapodárt, de mit tudott tenni,
megkellett neki hódolni, s feleségül venni az ellenálha-
talan szépségű Hajnalkát.

Házasságuk persze nem lehetett boldog, s egy
elkeseredett órában csapodár megölte a feleségét; de
nem tudott nélküle élni, nem sokára ő maga is utánna
halt. — Egy gyönyörű kis lányuk maradt, akit aztán
körülbírtak szívi emberek szépen felneveltek, s később
férjhez is adták. Ez a kis árva minden tekintetben
örökölte szülői veszélyes tulajdonait és így tőle származ-
nak a jelenkor csapodárjai, a kik elárasztják ezt az
egész kerek világot.

Ilonka sokáig nézett a pusztá léghé, többször
megcsókolta a jó nagymama kezét, s szelíd bánatos
hangon kérde:

— Ugy-e nagymama Tarnay is Csapodár és
Hajnalka utódai közül származik, azért törte össze oly
könnyortelenül szegény szerető szívemet?

— Ne gondolj mindég bánatodra, szép tündér
Ilonka, tanulj meg végre feledni, galambom, úgy-e az
én kedvemért, megpróbálsz?

— Igen nagymama, a te kedvéért.
És meg is tartotta szavát szép lelke minden
erejével.

Addig feled, — csak feled,
Mig a szíve bánatában megropod.

képviselői határozatokat megsértik, — a költ-
ségvetést be nem tartják, s a vagyonkezelésben
a közigazgatási gépezet nem a jogrend szellemé-
ben működik: ez idején, nagyobb baj elmellőzé-
sével — tudomására jusson az önkormányzati
testületeknek.

Az államnak így kell gondolkoznia: Nem
akarom csorbítani, hanem inkább erősíteni az
önkormányzatot. A legerősebb biztosítéka az
legyen, hogy igazán megjavítsam. A törvényt és
az autonóm hatóságok törvényes akaratát tartsa
mindenki tiszteletben; valósuljanak ezek meg a
nélkül, hogy önkény, túlkapás, büns szándék
eredeti lényegükből kifogathassa. Védelmet
nyújtok az egyén jogos érdekeinek és biztosságot
adok a közvagyonkezelésnek Nagy reform ez
mellyel nem az államhatalom túlterjeszkedését,
hanem az önkormányzat alapjait akarom meg-
szilárdítani. Hiszen a jogokból semmit, a köte-
lességekből mindent magamra veszek; a vagyon-
kezelés baja, terhe, erkölcsi és anyagi felelőssége
mind az enyém legyen.

Az államnak így kell gondolkoznia: Ne
feszegessük a multakat, bár hiszen ezekben van
az oka a közigazgatás tervezett reformjának.
Sötét képet mutatna a mult, súlyos áldozatokat,
miket eddig a közvagyonkezelés vagyonban,
erkölcsben, sőt emberéletben is követelt. Szaba-
duljanak fel az alispánok a hivatalos pénzek
manipulációjára alól, a vármegyei főltisztviselők
a havi számadás- és pénztarvizsgálat nyugétól.
Ne legyen rajtuk a vagyon és erkölcsi felelősség
terhe, hogy idejüket, munkájukat kizárólag igazi
hivatásuknak szentelhessék, melyet így fokozott
szigorúsággal követelhetek tőlük. Minden főszo-
labíró mellé rendelék egy számvévőt, hogy az
a községi vagyon és adókezelés ellenőrzésében
segítségére legyen; a törvényhatósági jogú
városoknál pedig, — miután vagyonukat saját
kezelésébe át nem vehetem — meghatározom
a kezelés irányelveit, hogy az ellenőrzés ott is
könnyebb, célszerűbb legyen, mint eddig volt.

Igy kell gondolkodnia és bizonyosan így is
gondolkozott akormány, mikor magát a közigaz-
gatás módosítására elhatározta. És ha így áll a
dolog, akkor mindegy: államosságnak nevezzük-e
ezt, vagy nem. Az államnak kötelességei vannak
polgáraival szemben és ha a multak szomorú
tapasztalatai arról győzték meg, hogy a mai
szervezet mellett a közönség érdekeit kellően
meg nem védheti, természetesen, hogy más módját
kell keresnie a rend csinálásának és a bajok
kiküszöbölésének.

Kényelmi szempontok ebben nem gátolhat-
ják. Maga az új berendezkedés, a vármegyei és
gyámpénztárak átvétele olyan munka, melyre
csak erős kötelességérzet vállalkozhat. Népszerű-
ség se jár e munka nyomában, mert az újítás
mindig sópréssé jár, a minek porától pedig nem
egy szemből fakad ki a könny. Fiskális érdek se
játszik itt szerepet, mert bizony a vármegyeiből
a legzseniálisabb fogás se képes már több, újabb
jövedelmet kipréselni. Szép lesz, ha ezt a szüksé-
ges reformot minden újabb megterhelés nélkül
sikerül majd keresztülvinni.

Amiről itt irtunk, mindez ma még csak az
előkészítés állapotában van. A megvalósulás nem
a mai nap kérdése még. De ha a terv megva-
lósul: egy nemes gondolat is törvénybe lesz
vele iktatva. — A gyámpénztári tartalékalap
jövedelmére ugyanis az állam nem teszi rá a
kezét, hanem átengedi azt a 7 éven fölül elha-
gyott árvák nevelésének és árvaházak alapítására.
Ezzel a felebaráti szeretettel az az eszméje, hogy
a vagyonos segítse a szegényt, törvényben nyer
szentesítést és ha egy száraz, sivár vagyoni
kérdésnek országos rendezésénél erről sem
feledkeznek meg: akkor bizony remélhetjük,
hogy a vármegyék mai pénztári és számvévői
személyzetének szerzett jogait is tiszteletben
fogják tartani a közigazgatás újításával járó új
berendezéseknél.

Ujdonságok.

— **Tanítóink hangversenye.** Mint már jelez-
tük is, a „Szarvasi helyi tanító-egyesület“ a „Tanítók-házá-
nál levő alapítványa gyarapítására folyó 1901 ik
évi május hó második felében táncszal egybekötött
hangversenyt rendez. A hangversenyre az előkészületek
már serényen folynak, s azon körülmény, hogy a
szarvasi férfi dalkar mellett a szántagból álló vegyes
karban való közreműködésre társadalmunk minden
osztályából szívesen vállalkoztak, a tanítóképző nagy
szorgalmú zenetanárának, L é v i u s Ernőnek, fáradsá-
got nem ismerő s a közreműködőknek kedvet nyújtó
lelkos ének tanítása és vezetése, a műked-
velői előadások pedánságáról és szakavatottságáról
előnyösen ismert rendezőjének, G ó l i á n Somának,
az ügy érdekében eszközöndő fáradozásához való vállal-
kozására, a monológok nagy mesterének s ügyes előadó-
jának, L á n y i Anna úrhölgynek szíves közreműködése,
s a rendezésnek minden tőle telhető igyekezete arra
mutat, hogy közönségünk, mint a multban, úgy most
is élvezetes estélyben részesül. Ismerve közönségünknek
a jótékonyzást iránti szíves áldozatkészségét, már ez
alkalommal is felhívjuk figyelmét a rendezendő hang-
versenyre.

— **Békésvármegye központi választmánya** folyó
évi április hó 13 án a vármegye alispánjának elnökle-
te alatt ülést tartott, melyben az országgyűlési képviselő-
választók 1902. évre érvényes bírándó névjegyzéké-
nek alapját képező adatokat, nevezetesen az újonnan
felvett választókról, valamint a kihagyottokról az összeíró
küldöttségek által szorosított külön névjegyzékeket
felülbírálta és annak eredményéhez képest a szükséges
pótlások és kiigazítások eszközésére az illető összeíró
küldöttségeket utasította. A kiigazított és pótlott név-
jegyzékek beérkezése után fog majd a központi választ-
mány a tekintetben intézkedni, hogy a külön jegyzékek
alapján kiigazított ideiglenes névjegyzékek a netaláni
észrevételek és felszólamlások meglehetősen végett a
törvényben előirt helyen és idő alatt közszomlóra ki-
tétessenek.

— **Presbyteri gyűlés.** A helybeli ág. ev. egyház
újonnan választott presbiteriuma ma délelőtt az ó-temp-
lomban teszi le a hivatalos esküt, holnap pedig presby-
teriális gyűlés lesz a következő tárgysorozattal: 1. A
mult gyűlés jknyvének hitelesítése. 2. A presbiterium
választására vonatkozó jelentés. 3. Gazdasági bizottság
intézkedései. 4. Az esperességi gyűlésre kiküldöttek
választása. 5. Bizottsági tagok választása. 6. A Kossuth
téri tanítói lak iránti intézkedés. 7. Elnöki előterjeszté-
sek s indítványok.

— **A közpénzek elhelyezése.** A vármegyei és
városi közpénzek elhelyezése dolgában nevezetes rende-
letet küldött most Sz é l l Kálmán belügyminiszter a
törvényhatósági bizottságnak. Az eddigi gyakorlat tud-
valóan az volt, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai
n é v s z e r i n t i szavazással döntötték el, hogy az
árvapénzeket, alapítványokat stb. mely pénzintézetekben
helyezzék el. Az erőli szólo határozatot aztán jóváhagyás
végett filterjesztették a belügyminiszterhez. Most szon-
ban a belügyminiszter rendeletben értesítette a törvény-
hatóságokat, hogy az o m e felügyeleti jog á-
ról lemond, az ilyen határozatokat
h o z z á a j ö v ő b e n f ő l s o r t e j s z e s z é k.
Ezentúl tehát a közpénzek elhelyezését a felelősség
egyenül és kizárólag a törvényhatóságok illető tagjait
fogja terhelni, a mi ugyan eddig is így volt, de a
belügyminiszter e rendelete folytán még inkább kife-
jezésre jut.

— **Érettségire jelentkezés.** A helybeli főgymn-
siumban f. hó 15-én történt az érettségire való jelent-
kezés. Összesen 45-en jelentkeztek, kiknek az osztály
vizsga megállása fogja megadni a jogot az érettséghez
való járulathoz.

— **Közgyűlés és értekezlet.** A „Szarvasi helyi
tanító-egyesület“ jövő vasárnap április 28-án délután
2 órakor a községi ipariskolában rendkívüli közgyűlést
és utána értekezletet tart. A közgyűlés tárgyai: 1.
Elnöki jelentések a megbízatások végrehajtásáról. 2. A
„Szarvasi Takarékpénztár“ millenáris jutalmára való
ajánlás. 3. Indítványok tárgyalása. Az értekezlet tárgyai:
1. Gyakorlati előadás a földrajz köréből elemi iskola
III. oszt. növendékeivel, előadó J á n o v s z k y János.
2. Hozzászólások a gyakorlati előadáshoz. 3. Az iskolai
fegyelméről, értekező R o h o s k a Jenő. 4. Bírálat az
előző értekezetre, előadó B l o n d e r Salamon. 5. Vita-
tétel „Az évszázó vizsgálatokról“.

— **Tanári vizsga.** H e n s c h Béla, a helybeli
főgymn. jeles képzettségű fiatal tanára, a mult héten
Közvárosi sikerrel állotta meg a befejező tanári
vizsgát és szerezte meg a tanári oklevelet. Gratulálunk.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A m. kir.
belügyminiszter „a kihágásokról és azok
b ü n t e t é s é r ő l“ szólo és a törvényhatósági bizott-
ság által módosított szabályrendeletet jóváhagyta.

Egyházmegyei közgyűlés Kondoroson. A békési ág. hitv. evang. egyházmegye Veres József esperes és Havari Dániel felügyelő elnöklété alatt április 24-én Kondoroson rendkívüli közgyűlést tart. Az előző nap délutánján lelkes értekezlet és közgyűlési előértekezlet lesz. A közgyűlés főbb tárgyai: A felügyelő megnyitja a közgyűlést. Megalakulás, igazolás. Az esperes jelentése s az ezzel kapcsolatban levő ügyek. Az orosházi lelkesítő és a tót-komlósi tanítói hiványok. Az egyházm. számvéviszék jelentése. A szarvasi egyház határozata az istentisztelet ügyében. Pénztárosi választás.

Halálozás. Kondoroson nagy közrészvételt keltett egy fiatal urnó halála. Borsody Józsefné, Augusz Erzsébet, egykor a kondorosi első jegyzőnek Pothe Józsefnek neje rövid súlyos szenvedés után április 15-én este elhalálozott. Csak nem rég tomette el 93 éves édes atyját, Augusz Jánost s utána ő maga is elköltözött mostan alig 40 éves korában. Az egész családnak gond viselője, gyámoltója volt a boldogult. Számos csapás nehezült rá már évek óta s minden szenvedő családtagnak ő volt a gyámoltója, sok gyászbeszében kimerült már nemes lelke, míg most zaklatott ölete véget ért. A súlyos csapásokkal meglátogatott család iránt általános az őszinte részvétel.

Knisner Lajos szarvasi polgár a rajta mutatkozó nagyotkú idegesség miatt folyó hó 19-én éjjel a hatóság rendelkezése folytán véget Gyulára a békésmegyei elmeorvóintézetbe szállították.

Színészet. A Dombay pár é héten ismét négy művészi előadást rendezett, melyen Szarvas intelligens közönsége meglehetősen számban vett részt, de nem olyan nagy számban mint azt az előadó művészek megérdemelték volna; kik az előadásokon részt nem vettek bizonyára sajnálhatják, hogy magokat ezen művelőzetett nyújtó és magas művészi színvonalon álló élvezetből megfosztották. Az előadó művészek játékaról a következőkben számolunk be: Dombay né semmi külső, mellékes eszközzel nem keresi a hatást, nem összegezi erejét és gondját egyes részletek megjátszására, de mindig figyel a mellett a természetes haladás és fokozás művészi követelményére. Egyszerű és igaz marad a gyorsan váltakozó helyzetek között, minden felesleges póz átogatása nélkül. A betanultság, vagy mások nyomán járó utánzás nem nyomja a bizonytalanság bélyegét rá; mindig közvetlen, önként áradó és egyéniségének színeit szorosan vegyíti alakításába, arca, hangja rokonszenves, megjelenése előkelő, a külső előnyök is teljes összhangban vannak művészi sikerével. Dombay ki minden tekintetben méltó partnere volt nejeének, kifogástalan alakítást mutatott be minden szerepében. Csütörtökön Gesztii Ferenc szíveségből közre működött az előadásban a mikor is Jókai Mór „A holt költő szerelme” című költeményét szavalta el nagy hatással. A közre működött színészt a közönség rokonszenvesen fogadta és zajosan megtapsolta. A művész pár ma utolsó előadását fogja megtartani, azért nem mulasztjuk el közönségünk figyelmét ezen utolsó előadásra felhívni, s egyúttal a művész párt közönségünk figyelmébe melegen ajánlani. A mai utolsó előadásban Gesztii Ferenc városunk születése szintén közre fog működni.

Özvegy-árva segélyegylet. 1864-ik évben a helybeli ág. ev. egyház és az akkori hivatalnokai önmegadótatással egy özvegy-árva segélyegyletet alapítottak, hogy a hivatalnokok özvegyei és árvái évi segélyben részesüljenek s megelhetőségük némileg biztosítva legyen. Az áldásos intézmény szépen fejlődött s az egyháznak minden egyes hivatalnokja örömmel lépett az egyetbe s megtorholhatóság mellett is szívesen fizette a tagsági díjat, azon megnyugtató tudattal, hogy elhalálása után özvegye és árváinak legalább a mindennapi betevő falatjuk biztosítva van. Az intézmény szerencsés fejlődése az özvegyeknek és árváknak évről évre nagyobb és nagyobb segélyt juttatott, ezen körülmény azonban több tagnak szemet szúrt, s nehogy a jövőben élő kártársaik özvegyei és árvái valahogy jobban legyenek segélyezve mint az övéké, vagy mert nekik esetleg nem lesznek özvegyeik és árváik, addig-addig okoskodtak, még hosszas számadások és kombinálásokkal elhatározták, miszerint az alap oly nagy, hogy a nyugdíjba menő tagok is részesülhetnek özvegyi segélyben. Miután egyeseknek aggályai vannak az iránt, hogy az alap ilyen igénybe vételével az eredeti céljának is megfeleljen, s mert ez eljárásban az özvegyek árvák érdekeit és jogait megrovidítva és sértve látják, s mert igazságosan és az önkénykedés bélyegét magán hordó intézkedésnek tartják, hogy olyanok, akik csak özvegyeik és árváik biztosítására fizettek be tagsági díjat, a saját segélyezésükre pedig egy fillérrel sem járulnak, csak azért, hogy a billanc egyensúlyban maradjon, az alapnak igénybe vétele esetleg nagy eltérést ne mutasson, kegyesek voltak a fiatalabb, csekély fizetésű kártársaiknak a tagsági díjat úgy átváltoztatni, hogy azok majdnem kétszer annyit fizetnek be, csak azért mert talán majd ők is részesülnek segélyben és mert az alapszabályok módosításánál egyes tagoknak

egyforma sőt most már azt mondhatunk kisebb kötelezettség mellett más tagokkal szemben több jogot biztosítottak, az eljárást az egyházmegyéhez megfellebbezték. Az egylet különben ma délután 3 órakor Dankó-féle iskola tantermében közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal: 1. Az 1900. évi számadások bemutatása, a számvéviszék a választmányok jelentései, s a pénztárnok ellenőr esetleges felmentése. 2. Folyó ügyek előterjesztése. 3. Egyéb javaslatok, indítványok tárgyalása.

Mangolzugai csendélet. (A rend és csendőrség figyelmébe.) A Körös folyó mellett, az ismeretes Mangol zugban, patriarchálisan kedélyes élet folyik, mely vissza varázsolja azokat a sokat emlegetett régi jó időket, amikor még nem nagy zajt csaptak az emberek abból, ha valami jószáguknak hiányára ébredtek. Hadd legyen a szegény embernek is! Hiszen jut is, marad is elég! Csak hogy persze akkor még nem fizették a mi eszünk adóba a nagy községi, s egyéb pótlékokat, melyeknek fejében élvezhettek volna a megfizethetetlen köz és vagyonbiztonságot. Most azonban jókora összegnek mennek a rend és csendőrség, mezőőrökre és csőszőkre! S így nem vehetjük olyan familiárisan, ha ott a kedves Mangolzugban mindennap azzal kedveskedik a drága pénzen szállított ültető tulajdonosoknak a csősz, hogy: „Z a s z e k j e h i b a.” Ezalatt a lakonikus rövidségű jelentés alatt pedig azt kell tudomásul vennie nyájas fogcsikorgatással a boldog ültetőnyesnek, hogy megint kiásták az oltványait, olemelték a tölgyfa karóit, kikapálták a ribizli bokrait, kihúzágták a szőlővesszőt, s egyéb ilyen kellemes dolgokat miveltek neki. Hát az volna a mi s z e r ó n y k é r d ő s ü n k, hogy nem lehetne a rend és csendőrségnek ezt a csendéletet megzavarni azzal, hogy néha ezt a vidéket is bejárják az éjsötétjében annyival is inkább, mert van ugyan mezőőrünk, de ahhoz csak minden ünnepnapon van szorosenk egy kis barátságos tereforára, no meg egy két vigasztaló szóra: „Hogy hát megiesik az mással is.” Nem kell azt olyan érzékenyen venni. S ebben csakugyan igaz van a Mangol zugra néző!

Utóállítások. A Békés-Csabán működő állandó sorozó bizottság előtt az utóállítások a honvédelmi m. kir. minister rendelkezése szerint a következő napokon fognak megtartani, u. m. 1901. május 13-án és 28-án, június 12-én, és 28-án, augusztus 5-én, szeptember 5-én, október 12-én, november 12-én, december 5-én, 1902. év január 7-én és február hó 5-ik napján.

Tárgyaló teremről. Becsület sértés vátségével volt vádolva egy polgártársunk, ki iparára nézve költő volt. A tárgyalás befejezte után, — bizonyított hiánya miatt — a vád és következményeinek terhe alól felmentette. Az ítélet kihirdetése után, a vádlott oda állt az eljárási bírósághoz, s megköszönte felmentését mondván: „Azán bíró úr kérem, ha szükséges lesz költőre, méltóztassék szólni, hálaám jelölés szívesen szolgáljak egy költővel.”

Táncztanító. Diószegi István szarvasi születésű táncztanító folyó hó 17-én a táncztanítói vizsgát Budapesten a vizsgázbizottság előtt sikeresen kiállta s orrál a képesítő okiratot megszerezte. Mint halljuk a — nálunk már előnyösen bemutatkozott — táncztanító Szarvason telepszik meg. Sok sikert a megszerzett oklevélhez!

„Tanítók Háza gyufája.” Azon díszreter mozgalomban, hogy az ország napszámosei a néptanítók, minden tölték telhetőt megtesznek az iránt, miszerint gyermekeiknek, árváiknak csekély anyagi helyzetük mellett is biztosíthatassák felsőbb iskolákban való oktatásukat, nagyon nagy része van a művelt társadalmának, úgy az ügy iránti érdeklődésével mint hálaára kötelező áldozat készségével. Egyesek példátadó szívességgel járulnak hozzá az intézmény gyámoltásához. Ilyen többek között meggyenknek előnyösen ismert gyufagyáros Reiser Emauel, gyulai lakos, aki e czérra fenti cím alatt készített gyufák árából 5%-ot ad s öddigél is szép összeggel növelte az alapot. A nemes ügy gyámoltása czéljából eddigelő ezen gyufákat Holóczy Gusztáv és Farkas Soma kereskedők voltak szívesek megrendelni. A midőn mi ezen körülményt a közönség tudomására adjuk, egyúttal a tanító egyesület nevében arra is kérjük, hogy szükségleteinél a fent nevezett gyufákat használni szíveskedjék, a melyek úgy anyag, minőség, mint kiállítás tekintetében kiállják a versenyt a külföldi exportáló gyufák bármelyikével.

Tanyai tűz. Bakay Géza szarvasi birtokosnak maczóéri szőlő telepén f. hó 15-én d. u. a szénáskertjében — eddig meg nem állapított okból — tűz keletkezett, s csak az idejekorán kivonult tűzoltóság ügy buzgalmának köszönhető az, hogy az egész szőlő telep lenem égett.

Általános elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyes repamagjait ritkítják párjukat és össze nem tévesztendő más utánzott hasonló védjeggyel, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzsükségletüket mindig Mauthner féle magokkal fedezik.

Baleset. Molnár Pálné szarvasi napszámose f. hó 13-án délután kútra skart menni vizit, s menet közben a sikos pallón elesésvolt s oly szerencsétlenül esett el, hogy bal lábcsapocsonja eltört.

KÖZGAZDASÁG.

Első Leánykiszáratási Egylet m. sz. Leány és fiu biztosító intézet. Ezen intézet 38-ik kezeltési éve

melynek jelentése Schwarz Armin elnöklése és számos tag részvétele mellett márcz 31-én tartott közgyűlésen előterjesztett, ismét minden tekintetben kedvező és sikeres volt.

A jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat kivesszük: 1900-ban új beiratkozások volt 14.969 jutalékrész, túlnyomó részben a fiatalabb korosztályokban, ami tekintettel a múlt esztendőben általánosan uralkodott rossz kereseti viszonyokra igen tekintélyes eredménynek nevezhető. Nászjuttatók és visszafizetések fejében kiutaltványozottak: k. 509.264.90.

A díjtartalék az 1900-as eredményből való k. 1.271.917.19 átutalásával 5.780.652 — koronára emelkedett, a többi tartalékokhoz k. 115.517.81 esatoltatott úgy hogy azok összege: k. 826.410.29. A hivatalnoki nyugdíjalap részére k. 4000 szavaztatott meg és ennek összege immár k. 64.685.20. Bevétele volt k. 2.125.992.40

A mérleg végösszege k. 6.717.255.21, mely a következő tételekben nyeri fedezetét: Intézeti épületek — k. 15046.68 leírása után k. 1.489.622.16. Elsőrendű 4 1/2%-os állam- és egyéb övadékképes értékpapírok k. 2.164.092.—. Takarékbetétek k. 2.171.392.01. Kölesönök saját kötvényekre k. 269.053.11. Hátralékos díjak k. 429.370.21. Szerelvények — k. 5335 leírása után k. 10.000.—. Hivatalnoki nyugdíjalap betétei: k. 60.510.97. Készpénzkészlet: k. 123.304.75. A jelentés és mérleg helyesléssel tudomásul vétetett és miután Grünwald Mór, városbíró indítványára Schwarz Armin elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak, az egész igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak, valamint az intézet matematika-kusának Bogdy S. a budapesti kereskedelmi akadémia tanárának köszönet és elismerés szavaztaik, újra meg választattak a felügyelő bizottságba egy év tartalmára: Dr. Alexander Bernát tanár, Dr. Simonyi Zsigmond tanár, Hegner József, Sifianszeder József, Wertheimer Albert és Well J. Dávid. A közgyűlés jelezte a közgyűlés hitelesítésére kiküldtetek: Blazk J. Antal és Jelitai Woyciehowszky Vilmos a magy. leszámítoló és pénz váltóbank főtisztviselője.

A jelentés kapcsán közöltetett, hogy 1901. márcz 20-án Dr. Stamberger Ferenc kir. közjegyző közbenjárásával 7 darab egyenként 1030—1000 koronáról szóló díjmentes nyereségmentes kisorsolása megjelentetett. Kisorsoltattak a következő alapkönyvszámok: 1337. Toch Samu úr Budapest, 4545. Grújicic Vlagko A. úr Bjelina, 688. Bruck Vilmosné úrnő Nyir-Bátor, 3489. Lakatos Gyula úr Szil-Németi, 5495. Guttmann Gerson úr Pécs-Ujfalu, 6720. Németh József úr Székesfehérvár, 3165. Lindenbaum József úr Budapest.

Felölös szerkesztő: SZIKES ANTAI.

327—1901—tkviszám.

HIRDETMEY.

Öcsöd község volt urbéresei részére kiosztott s egyenként felosztott legelő illetőség s a felosztásba bevont kovácslaponyagi és takácsügyi ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII., és 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás foganatosítása elrendeltetett.

E czélból a helyszíni eljárás Öcsöd községben 1901. évi május hó 28-án fog kezdődni.

Az eljárás az ingatlanok telekkönyvezésére vonatkozólag azon sorrendben fog eszközöltetni, melyet Öcsöd község elkülönített legelőjének kiosztási földkönyve feltüntet s melynek eredetije alulírott bíróságnál, másolata pedig Öcsöd község elöljáróságánál van. Az ingatlanok fekvésére vonatkozólag a bíróságnál lévő eredeti s Öcsöd község elöljáróságánál hiteles másolatban lévő térkép vétetik alapul.

A felosztásba bevont kovácslaponyagi és takácsügyi kenderföldekre bekebelezett terhekre nézve az ingatlan tulajdonjogának megállapítása után, azonban a telekkönyvi bejegyzés eszközlése előtt — az eljárás folyama alatt — fog a kellő intézkedés megtétetni.

Ennélfogva felhivatnak:

1., mindazok, a kik a felosztott legelő illetőség s a kovácslaponyagi és takácsügyi ingatlanokra nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg s előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2., mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18., és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek.

Kir. Járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason, 1901. évi április hó 15-én.

MESZÁROS GUSZTÁV,

kir. járásbíró.

H I R D E T É S E K.

A legizolatesabb és legolesőbb ásványvíz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglóban.

**M.K. ÉCZETEM
VEGYTANI INTÉZETE**

KRISTÁLY
SZT LUKÁCSFURDÓI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBEN
VENDÉGLŐKBE
ÉS MINDEN VASÚTI
ÉTKÉZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint

üzletemet

a Pokorny-féle házból Szent György naptól fogva Csúcs-utca 575 szám alá — saját házámba — helyeztem át.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, egyszersmind kérem, hogy további megrendeléseivel támogatni sziveskedjék.

Elvállalok minden e szakmába vágó szatler és kárpitos munkát valamint ilyenek javítását.

Főtörökvésem ezután is az leend, hogy a n. é. közönség eddigi szives pártfogását továbbra is kiérdemeljem.

Alázatos szolgálja :
Frank János,
szatler és kárpitos.

Kész bútorok raktáron!

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1901. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi április hó 21-én.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.
Lónyay. Hazay.

Vas ágyak

C SER N Á K I S T V Á N
ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS
sodrony ágybetét és vasbutor műhelye Szarvason
Gróf Csáky Albin utca 144. h. sz.

Készít minden e szakmába vágó munkát u. m. Épület vasalásokat, takaréktűzhelyeket, kovacsolt vas-rácsokat sodronyágybetéteket, vasbutorokat, villamos csengő felszereléseket pontos és szakszerű kivételbe.

Továbbá kész munkák kaphatók nagy választékban, valamint javítások gyorsan és pontosan a legjutányosabban elfogadtatnak.

Vas ágyak

Eladó ház.
BENCZÜR SÁNDORNÁK,
Jókai Mór utca 1257. sz. háza
eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Alkalmi vétel.
Matt keményfa butor 1 teljes ebédli és háló szobai berendezés feleáron eladó.
Czim :
Nagygyőzmalom ŐCSÖD.
Teljes tisztelettel :
Pollák Mór,
gőzmalmos.

Sürgöny czim : Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban : ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

Fakoporsók 1 frttől feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttől feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttől feljebb.
A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Temetés megrendelés esetén a gyászszoba behúzását és a gyászjelentést teljesen ingyen adom.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk

Nyomatott Dantzy Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1901.